

בס"ד. ש"פ בראשית, מבה"ח וער"ח מרחשון, ה'תשי"ג

(הנחה בלתי מוגה)

בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ¹, ואיתא בתרגום² (וכן הוא בזהר³) בראשית ברא, בחוכמתא ברא. דהנה, אף שההתהוות היא ע"י כל הספירות, דזהו מ"ש בראשית גו' ואת הארץ, דבראשית הוא כתר וחכמה, ברא אלקים הוא בינה, את השמים ואת הארץ הוא ז"א ומלכות (שמים ז"א, וארץ מלכות), והיינו, שההתהוות היא ע"י כל הספירות, מ"מ כתיב בראשית ברא בחוכמתא ברא, משום שחכמה היא ראשית הגילוי ותחילת ההתהוות היא מחכמה. וכמו שהוא בהתהוות העולם בפרט, שתחילת התהוותו היא מהחכמה, כן הוא בכללות ההשתלשלות, שהתחלתה היא מספירת החכמה. וזהו אומרו בראשית גו' את השמים ואת הארץ, דשמים וארץ הם כללות ההשתלשלות, וכמ"ש כ"ק מו"ח אדמו"ר בהמשך ראש השנה תש"ג⁴, דכל עולם הוא בבחינת שמים לגבי עולם שלמטה ממנו ובבחינת ארץ לגבי מה שלמעלה הימנו, ונמצא דבשמים וארץ נכלל כללות ההשתלשלות. ועל זה כתיב בראשית ברא, בחוכמתא ברא, דהתחלת התהוות כל העולמות היא מחכמה. וממשיך בכתוב⁵ והארץ היתה תוהו ובהו, דקאי על עולם התוהו⁶, דזהו מ"ש היתה, שמשמעו היתה כבר, וקאי על עולם התוהו. וממשיך בכתוב⁷ ורוח אלקים מרחפת, ואיתא בכתבי האריז"ל⁸ דמרחפת הוא רפ"ח מת, רפ"ח הם רפ"ח ניצוצות דתוהו⁹, ומת קאי על נפילת הניצוצות, שהו"ע הפכי דלעו"ז. וצריך להבין המשך וסמיכות הענינים דבראשית ברא למ"ש לאח"ז והארץ היתה וגו'. וגם צריך להבין השייכות דרפ"ח למת, דרפ"ח הם רפ"ח ניצוצות דתוהו שהם ניצוצות דקדושה, ומת הו"ע הפכי דלעו"ז, ומה שייכותם זל"ז.

(7) ראה ד"ה והארץ היתה תוהו במאמרי אדה"ז תקס"ח ח"א ע' א ואילך. ד"ה הנ"ל דש"פ בראשית תשכ"ג.
(8) שער הפסוקים, ספר הלקוטים ולקוטי תורה להאריז"ל עה"פ. עץ חיים שער יח (שער רפ"ח נצוצין) פ"א. לקו"ת מטות פב, ד.

(9) ראה עץ חיים שם פ"ב. ובכ"מ.

(1) בראשית א, א.
(2) תרגום ירושלמי (ושם: בחוכמתא ברא).
(3) ח"א ג, ב (ושם: בחכמה).
(4) ראה ד"ה בראשית ברא תרנ"א (סה"מ תרנ"א ע' פט ואילך). וש"נ.
(5) ד"ה בראשית ברא (סה"מ תש"ג ע' 66).

(6) בראשית שם, ב.

ובמדרש¹⁰ איתא דרוח אלקים זה רוחו של מלך המשיח, ולפי זה נמצא שרוחו של משיח מרחפת על בחינת רפ"ח מת. וצריך להבין הענין בזה. וגם צריך להבין השייכות דרוחו של משיח לבראשית ברא, שמיד בתחילת ההתהוות מדובר אודות רוחו של משיח.

ב) ולהבין כל זה¹¹ יש להקדים תחילה הידוע דכללות ההשתלשלות נחלק לג' המדרגות דעולם שנה ונפש¹², שעליהם מיוסד ספר יצירה. וג' ענינים אלו הם ג"כ הג' ענינים דנקודה קו ושטח¹³, אלא שהסדר דנקודה קו שטח הוא מלמעלה למטה, והסדר דעולם שנה נפש הוא מלמטה למעלה, דעולם הוא בחינת שטח, ונפש היא בחינת נקודה, ושנה היא בחינת קו, שהוא המחבר את הנקודה שתומשך בשטח. והענין בזה, דהתחלת ההתהוות היא מהנקודה, שהיא נקודה שיש בה ציור¹⁴, וראי' לדבר, שהרי הקו ראשיתו היא נקודה, וא"כ מובן שהנקודה יש בה ציור, וממנה היא התחלת ההתהוות. וזהו מ"ש בראשית ברא בחוכמתא ברא, שהתחלת ההתהוות היא מהחכמה, דחכמה היא נקודה שיש בה ציור, שהרי חכמה היא ראשית הגילוי (והיינו, שאינה קודם הגילוי, אלא ראשית הגילוי), וא"כ היא נקודה שיש בה ציור, ואח"כ נמשך ממנה ע"י הקו לבחינת שטח, שטח המשפיע ושטח המקבל. וזהו שהתהוות היא משם הוי' דבשם הוי' יש ג' אותיות יו"ה, דיו"ד היא בחינת נקודה שיש בה ציור, דתמונת אות יו"ד היא קוץ למעלה וקוץ למטה ונקודה באמצע שהיא נקודה שיש בה ציור, וא"ו הוא הקו שעל ידו נמשך לבחינת ה"א שהיא בחינת השטח, והיינו שע"י הקו נמשך תחילה בשטח המשפיע ואח"כ בשטח המקבל.

ג) ויובן כל זה ממה שאנו רואים בעולם קטן שהוא האדם¹⁵, שבחיבור הנפש עם הגוף יש ג' הענינים דעולם שנה נפש. דהנה בחינת נפש הוא החיות כפי שעומד הכן להחיות את הגוף (קודם שמתלבש

ואילך. אוה"ת יתרו ע' תתטז ואילך. סה"מ תרנ"ג ע' רא ואילך. ד"ה והר סיני עשן תשמ"ז.

13) ראה גם ד"ה והר סיני עשן במאמרי אדמו"ר האמצעי במדבר ח"ב ע' שלב ואילך. ע' שלו ואילך.

14) ראה גם ד"ה להבין ענין שמח"ת שנה זו ס"ג (לעיל ע' 107).

15) תנחומא פקודי ג. וראה אדר"ג ספלא.

10) ב"ר פ"ב, ד. פ"ח, א. בעל הטורים עה"פ.

11) בכל הבא לקמן — ראה ד"ה ורוח אלקים מרחפת (סה"מ פר"ת ע' נד ואילך), תרפ"ו (סה"מ תרפ"ו ע' סו ואילך). וראה גם ד"ה ויקח ה"א דש"פ בראשית אשתקד (סה"מ תשי"ב ע' קנה ואילך).

12) ראה גם ד"ה ורוח אלקים מרחפת במאמרי אדמו"ר האמצעי בראשית ע' נו

בהאברים להחיותם), שהרי הנפש עצמה אינה בערך כלל להחיות את הגוף, אלא שיש בה בחינת חיות שעומד הכן להחיות את הגוף, וחיות זו אינה בחינת החיות כמו שהיא נמשכת בגוף להיות חיות בשרי, אלא היא חיות רוחנית, והוא כללות החיות שבבחינת חי בעצם¹⁶. ובחינת עולם היא החיות שנמשכת בגוף בפרטי אבריו ומחי' אותו בבחי' חיים בשריים, שחיות זו היא הארה בלבד מהנפש. והתחברות החיות עם הגוף היא בחינת שנה. והענין בזה, דהנה, חיות הנפש מתאחדת עם הגוף באופן שהגוף הוא לבוש מיוחד אל הנפש, היינו שאי אפשר לחלק בין הגוף והחיות. דהחיות שהנפש מחי' את הגוף הוא באופן שהגוף עצמו נעשה חי, והיינו שאין זה באופן שהגוף נשאר במציאותו כמו שהי', והנפש היא רק מניעה אותו (שטופט אים), אלא שהגוף עצמו נעשה חי (וכמבואר הענין במאמר כ"ק מו"ח אדמו"ר¹⁷). ומזה מובן שאף שבחינת החיות המלוכשת בגוף היא הארה בלבד, מ"מ היא בדביקות בכללות החיות שהיא בחינת חי בעצם. שהרי הכח להחיות את הגוף שיהי' הגוף עצמו חי הוא מבחינת חי בעצם, דלהיותו חי בעצם לכן הוא חי להחיות שיהי' הגוף עצמו חי, ומאחר שהחיות המתלבש בהגוף מחי' את הגוף בפנימיותו שהגוף עצמו נעשה חי, הרי מובן שאף שהחיות היא הארה בלבד מהנפש, מ"מ היא בדביקות עם בחינת חי בעצם. אמנם דביקות זו היא דביקות בלתי ניכרת, שהרי החיות היא בהמשכה (צוגעטרָאָגען) אל הגוף להחיותו בכל פרטי אבריו, היינו שהחיות איננה בדביקות אל הנפש, אלא היא בהמשכה (צוגעטרָאָגען) אל הגוף להחיותו. ונמצא, שדביקות דהחיות המתלבש בהגוף, בחינת עולם, עם בחינת חי בעצם, בחינת נפש, היא באופן של רצוא ושוב. והיינו, שהכח להחיות את הגוף בפנימיותו הוא מצד דביקותו בבחינת חי בעצם, דהיינו בחינת רצוא, אבל יחד עם זה, החיות היא בבחינת שוב, שהרי הוא מחי' את הגוף, והיינו, שאינו מהפך את הגוף שלא יהי' גוף (ער זָאָל ווערן אויס גוף), אלא הוא מחי' את הגוף כמו שהוא במציאותו, וא"כ ה"ה בבחינת שוב. והנה, כשם שאופן החיות הוא בבחינת רצו"ש דוקא, כן הוא גם מצד עצם החיות, והיינו שעצם החיבור דגוף ונפש הוא בבחינת רצו"ש, שהרי ע"י חיבורם לא נשתנו הנפש והגוף ממהותם, אלא הגוף נשאר גשמי והנפש נשאר רוחני, והחיבור הוא שהנפש כמו שהוא רוחני הוא מחובר עם הגוף שהוא גשמי,

16) ראה גם סה"מ תרס"ג ס"ע ה ואילך. 17) סה"מ תרפ"ו שם (ע' עז).

תש"ח ע' 13 ואילך.

והרי גשמיות ורוחניות הם הפכים זה מזה, וא"כ מובן שהחיבור הוא ע"י רצו"ש דוקא. ונמצא, דהן מצד עצם החיות והן מצד אופן החיות הרי זה בבחינת רצו"ש, וזהו"ע שנה, כידוע דשורש הזמן הוא בחינת רצוא ושוב.

וכשם שהוא בעולם קטן זה האדם, כן הוא גם בעולם גדול, שיש בו ג' המדרגות דעולם שנה נפש. דהנה, הנברא הוא בבחינת עולם, לשון העלם¹⁸, וכן החיות האלקי המלוכבש בנברא נקרא ג"כ בשם עולם מלשון העלם, להיותו שוקד בהיש להוותו, ואין ניכר בו דביקותו במקורו. דהנה, ההתהוות היא בכח העצמות שמציאותו מעצמותו והוא לבדו בכחו להוות יש מאין¹⁹, וכח ההתהוות שישנו באין האלקי להוות את היש הוא מצד דביקותו במקורו, אבל מ"מ, הדביקות במקורו אינה ניכרת בו, ואדרבה הוא בהמשכה (ער איז צוגעטראָגען) להוות את היש, ששוקד בו תמיד להוותו, כמאמר המחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית. ולכן נקרא בשם עולם מלשון העלם, לפי שמעלים על מקורו. וכמו חיות הנפש שמחי' את הגוף, דאף שזה שמחי' את הגוף הוא מצד דביקותו במקורו שהוא חי בעצם, כנ"ל, מ"מ אין הדביקות נרגשת בו, שהרי הוא מתלבש בהגוף, וכן הוא גם בהחיות אלקי שמהווה את הנברא, דאף שזה שמהווה את הנברא הוא מצד מקורו דוקא, מ"מ אין נרגש בו מקורו והוא מעלים על מקורו, ודוקא עי"ז שמעלים על מקורו הוא מהווה את היש, ולכן נקרא בשם העלם. וזהו בחינת עולם, שהוא בחינת שטח, שכולל את הנבראים ואת האין האלקי המהווה אותם. ונפש היא בחינת נקודה, והיא נקודת החכמה, שמשם הוא שרש ההתהוות, דבחכמה יש כח העצמות. וההתחברות דבחינת עולם עם בחינת נפש היא ע"י רצו"ש, שהיא בחינת שנה, שהרי הכח שיש בהאין להוות את היש הוא מצד דביקותו במקורו דוקא, אבל הדביקות אינה ניכרת, והיינו שהדביקות היא בבחינת רצו"ש, שזהו"ע שנה, דהתהוות הזמן הוא מרצוא ושוב.

ד) **והנה** כיון שכוונת ההתהוות היא מפני שנתאווה הקב"ה להיות לו ית' דירה בתחתונים²⁰, ודירה זו נעשית ע"י עבודת נשמות ישראל, צ"ל שגם באופן עבודת נשמות ישראל ישנם ג' הענינים דעולם

האריז"ל במוסף לר"ה (היום הרת עולם).
19) תניא אגה"ק ס"כ (קל, ריש ע"ב).
20) ראה תנחומא בחוקותי ג. נשא טז.
ב"ר ספ"ג. במדבר פ"ג, ו. תניא רפ"ו.
ובכ"מ.

18) ראה לקו"ת שלח לו, ד. חוקת סה, א.
ביאורו"ז להצ"צ ח"א ע' שנה [ע"פ מחז"ל
פסחים ג, א]. וראה קה"ר ג, יא (ג) בסופו
[הובא בלקו"ת במדבר ה, סע"ג]. תקו"ז
תמ"ב (פב, א). ספר הבהיר סימן י. סידור

שנה ונפש. והענין הוא, דהנה, תכלית העבודה היא לימוד התורה וקיום המצוות בפועל, שהוא בחינת מעשה. אך כדי שיהי' חיות בקיום המצוות ה"ז ע"י כוונת המצוות, שהיא בחינת מחשבה, כמאמר²¹ מצוה בלא כוונה כגוף בלא נשמה. ואין הכוונה כאן על הכוונות הפרטיות שבכל מצוה, אלא על הכוונה כללית שבכל המצוות, שהו"ע אהבה ויראה²², שע"י התעוררות האהוי"ר אזי עשיית המצוה היא ברצון וחשק וחיות גדול²³, ואז מדקדק האדם לקיים כל מצוה בכל פרטי' ודקדוקי' וגם מהדר במצוה. דכאשר מקיים את המצוה בלי חיות, אזי קיום המצוה הוא באופן שאינו מדקדק ומהדר בזה, אבל כאשר יש לו חיות במצוה, אזי הוא מקיים את המצוה בכל פרטי' ודקדוקי' ומהדר בה. וזהו²⁴ דיוק הלשון שכתב רבינו בתניא²⁵ והמקיימן באמת הוא האוהב את שם הוי' וחפץ לדבקה בו כו', היינו, דקיום המצוות יכול להיות גם מצד קבלת עול בלא אהבה ויראה²⁶, אבל בכדי שיהי' קיום אמיתי, היינו שיהי' לו חיות בזה ושהקיום יהי' בדקדוק ובהידור, הרי זה ע"י אהבה ויראה דוקא. אמנם אף שאהוי"ר הם חיות המצוות, צריך להיות גם חיבור האהוי"ר (חיות המצוות) עם המצוות בפועל, והיינו להמשיך (צוטרָאָגֶען) את האהוי"ר לקיום המצוות, שהרי אפשר שאף שיש לו אהוי"ר בעת התפלה מ"מ הנה אחר התפלה לא יהי' קיום המצוות כדבעי, וטעם הדבר הוא לפי שלא הי' קישור להאהוי"ר עם קיום המצוות בפועל, והיינו שהאהוי"ר הי' מצד הנשמה ולא הי' לזה קישור וחיבור עם הנה"ב, וכיון שבשעת התפלה לא היתה האהוי"ר קשורה עם הנה"ב, לכן הנה אחר התפלה, כאשר מתעסק עם הגוף ונה"ב, לא נשאר רושם מהאהוי"ר. דהנה, הנשמה למעלה הרי היא משגת אלקות ועומדת בתנועה דאהוי"ר, ועמידה למעלה באהוי"ר הוא מצד השגה באלקות (דגם המלאכים למעלה משיגים אלקות ועומדים באהוי"ר, וכ"ש הנשמות), ומ"מ הנה בירידת הנשמה למטה, הרי הגוף ונה"ב מעלימים ומסתירים על האהוי"ר של הנשמה. וכן הוא גם בעבודה, דכאשר האהוי"ר הוא מצד הנשמה, הנה אחר התפלה היא חולפת ועוברת²⁷, ולכן צריך להיות הקישור של האהוי"ר עם הנה"ב, והתחברות

24) ראה גם קונטרס העבודה שם. וראה סה"מ תרפ"ט ע' 263 ובהערת כ"ק אדמו"ר שליט"א שם.

25) פ"ד (ח, א).

26) ראה תניא פמ"א (נו, א).

27) ראה תניא פי"ג (יט, א).

21) ראה לקו"ת להאריז"ל ר"פ עקב. של"ה רמט, סע"ב. תניא פל"ח (ג, א ואילך).

22) ראה תניא שם (נא, א ואילך).

לקו"ש ח"ג ע' 954. וראה תניא פל"ט (נג, ב ואילך).

23) ראה קונטרס העבודה פ"ב (ע' 15).

זו היא בשעת התפלה. וזהו"ע נקודה קן שטח בעבודה. נקודה היא כוונת המצוות, אהו"ר, שהיא מחשבה. שטח הוא קיום המצוות בפועל, שהוא מעשה. והקו הוא ההתחברות שע"י עבודת התפלה, שהוא דיבור. אמנם ההתחברות היא בדרך רצו"ש, שהרי בשעת קיום המצוות צ"ל האדם מסור (צוגעטרָאָגען) אל קיום המצוות ולא אל הכוונה, כמבואר בתניא²⁸ בענין כוונת לשמה בלימוד התורה שצריכה להיות בשעת התחלת הלימוד ובהתחלת כל שעה כאשר מתחלפים הצירופים, אבל אח"כ (בעת הלימוד) צריך להיות מסור (צוגעטרָאָגען) אל הלימוד²⁹, וכן הוא בקיום המצוות, דבשעת קיום המצוות צ"ל מסור (צוגעטרָאָגען) אל קיום המצוות, אבל מ"מ, גם אז צ"ל נרגש הכוונה בדרך מקיף עכ"פ, שהרי דוקא ע"י הרגש הכוונה אפשר להיות קיום המצוות באמת, וזהו שההתחברות היא ע"י רצו"ש דוקא.

וכשם שהוא בכללות העבודה דקיום המצוות, כן הוא גם בכוונת המצוות (שהיא החיות של המצוות) גופא, שיש בזה ג"כ הג' ענינים דעולם שנה ונפש. והיינו, שבאהבת השם שהיא עיקר העבודה, דלית פולחנא כפולחנא דרחימותא³⁰, יש בה ג' ענינים הנ"ל. דהנה, כאשר מתבונן באלקות ובא לידי הכרה שאלקות טוב לו, אזי מתעורר באהבה להו', ואהבה זו נקראת בשם עולם, דעולם הוא בחינת מציאות, וכן אהבה זו היא בבחינת מציאות, לפי שבאה מצד ההרגש דאלקות טוב לו. ובחינת נפש באהבה היא כאשר האהבה אינה בבחינת מציאות, והוא מצד בחינת מקור השכל, שלמעלה משכל השייך אל המדות, והיינו דלא זו בלבד שאהבתו להו' אינה מצד שטוב לו, שאז נרגשת המציאות שלו, אלא עוד זאת שהאהבה גופא אינה בהרגש, שאינו מרגיש כלל שהוא אוהב, והיינו שהוא בביטול לגמרי. וזהו אחד הביאורים³¹ במה שאמר ר' יוחנן בן זכאי איני יודע באיזו דרך מוליכין אותי³², דאף שהיו בו כל המעלות שאמר עליו, מ"מ להיותו בביטול לגמרי, דלא זו בלבד שלא הרגיש את מציאותו אלא שלא הרגיש גם את האהבה, לזאת אמר איני יודע באיזו דרך מוליכין אותי. אך להיות שהכוונה היא שתהי' אהבה

וראילך).

31) ראה ד"ה ויקח ה"א שבהערה 11.
וראה גם לקו"ת מסעי צ, ב.
32) ברכות כח, ב.

28) פמ"א (נח, ב).

29) ראה סה"ש תורת שלום ע' 217.
30) ראה זוהר ח"ב נה, ב. ח"ג רסז, א.
קונטרס העבודה ספ"א. פ"ג וראילך. ד"ה לא
תהי' משכלה תשי"ב (סה"מ תשי"ב ע' ריט

בהתגלות דוקא (שדוקא אז אפשר להיות האהבה באופן שהיא נותנת חיות במצוות), לזאת צריך להיות ההתחברות שיומשך מבחינת מקור השכל להיות האהבה בהתגלות, וההתחברות היא ע"י בחינת התפעלות שכלי, שהיא הממוצע בין ב' המדרגות, דכיון שההתפעלות היא על טוב האלקות בעצם ולא על זה שטוב לו, הרי זה שייך אל בחינת מקור השכל (נפש), אך להיות שזהו"ע של התפעלות, הרי זה שייך לבחינת אהבה בהתגלות (עולם). וזהו בחינת שנה, שעל ידה היא ההתחברות שיומשך ממקור השכל להיות אהבה בהתגלות. וע"י ההמשכה מבחינת מקור השכל לבחינת אהבה בהתגלות, אזי נעשית גם האהבה שבהתגלות באופן של ביטול. דהנה, כאשר האהבה היא במורגש, הרי עם היותה בקדושה, מ"מ, בריבוי השתלשלות אפשר להיות מזה יניקת החיצונים. וכמו שהוא בעבודה, כמו"כ הוא גם בכללות ההשתלשלות, שלכן הנה אף שהגלגלים אומרים שירה והם בביטול, כמ"ש³³ וצבא השמים לך משתחווים, דקאי על סיבובם לצד מערב משום דשכינה במערב³⁴, והביטול הוא מצד השגתם באלקות³⁵, כמ"ש הרמב"ם³⁶ שמכירים את בוראם, מ"מ, ישנם בני אדם המשתחווים לשמש כו', והיינו לפי שביטול הגלגלים הוא במורגש³⁷, ולכן בריבוי השתלשלות אפשר להיות מזה ענין הפכי לגמרי, שהוא ע"ז. והמשל לזה, דכאשר העבד עומד אצל המלך והוא בביטול לגמרי, אזי אינו יכול לסבול שיכבדוהו, אבל כאשר הוא יכול לסבול שיכבדוהו, הרי זה מורה שאינו בביטול לגמרי. וכן הוא בנמשל בגלגלים, שאף שהם בטלים לאלקות, מ"מ, להיות שאינם בביטול לגמרי, הנה בריבוי השתלשלות אפשר להיות מזה ענין הפכי לגמרי.

ה) וזהו בראשית ברא גו'. דהנה, תיבת עולם יש בה ג' פירושים, די ש' לומר שהם הג' ענינים דעולם שנה נפש. לשון עולם המורגל ברז"ל הוא מקום. לשון עולם המורגל בתנ"ך הוא זמן, כמ"ש³⁸ א-ל עולם. ופירוש הג' בעולם הוא כמארז"ל³⁹ נער הייתי גם זקנתי⁴⁰ שרו של עולם אומרו, וזהו בחינת נפש, היינו חיות העולמות, שיש בו בחינת נער, היינו שהחיות הוא בצמצום, ויש בחינת זקן שהוא בגילוי יותר. וזהו

(33) נחמ"ט, ו. ב"ב כה, א. סנהדרין צא, ותוס' חולין מ, א.

ב. (37) ראה גם סה"מ תרח"ץ ס"ע לב ואילך.

(38) וירא כא, לג כפירוש הא' ברמב"ן (34) ב"ב שם.

(35) ראה תו"א בראשית ז, ג. סידור (עם עה"פ.

(39) יבמות טז, ב. דא"ח קמב, ב. סהמ"צ להצ"צ ה, א. ובכ"מ.

(40) הלי' יסוה"ת פ"ג ה"ט. וראה רש"י (36) תהלים לז, כה.

ההפרש בין חול ושבט, דבחול המשכת החיות היא מבחינת נער שהוא בבחינת מדה וגבול, ובשבט שיש עליית העולמות נאמר גם זקנתי⁴¹, שנמשך בו בחינת מוחין דגדלות מבחינת א"ס ב"ה (אלא שהעלי' בשבת דהיינו קבלת המוחין דגדלות היא ע"י העבודה בששת ימי החול, כמאמר⁴² מי שטרח בע"ש יאכל בשבת). וזהו מה שיונתן ודוד כאשר יצאו לשדה לקחו אתם נער⁴³, דיונתן הוא בחינת ז"א, ודוד הוא בחינת מלכות, וכאשר יצאו לשדה, לסדר השתלשלות, לקחו אתם נער, שהוא הממוצע שמצמצם את החיות שיוכל להיות נמשך בעולמות.

והנה כיון שההמשכה היא ע"י צמצום, הרי ע"י ריבוי השתלשלות אפשר להיות מזה יניקת החיצונים. וזהו הקשר דמ"ש והארץ היתה גו' ורוח אלקים מרחפת למ"ש לעיל מיני' בראשית ברא גו', דמיד בתחילת ההתהוות הנה בסוף המדריגות דקדושה אפשר שע"י ריבוי השתלשלות יהי' מזה יניקת החיצונים, דכיון שהוא בבחי' ביטול היש בלבד, לכן אפשר להיות מזה ענין של לעו"ז כו'. וזהו ג"כ הקשר דרפ"ח למת, דאף שהם רפ"ח ניצוצות דקדושה, מ"מ אפשר שיצא מזה ענין של מיתה, שהו"ע הפכי דלעו"ז. ועז"נ ורוח אלקים גו', וארז"ל זה רוחו של משיח, דרוחו של משיח הוא בחינת פנימיות עתיק⁴⁴, והו"ע המשכת העלם העצמי בכל המדריגות, שאז אי אפשר שתהי' מזה יניקת החיצונים. דכשם שבעבודה צריך להיות החיבור דבחינת אהבה בהתגלות עם בחינת מקור השכל, היינו המשכת הביטול בהאהבה כמו שבאה בהתגלות (כנ"ל ס"ד), כן הוא גם בהשתלשלות, שצ"ל המשכת ההעלם העצמי בכל המדריגות, שאז אי אפשר שתהי' שום יניקה, ועי"ז נשלמת הכוונה דנתאוה הקב"ה להיות לו ית' דירה בתחתונים.

(43) שמואל-א כ, לה — מהפטרת שבת זו (מחר חודש).
(44) ראה פ"ח שער הק"ש פט"ו.

(41) ראה זח"ג ריז, ריש ע"ב.
(42) ע"ז ג, סע"א.